

Abstrakt

Předmětem této diplomové práce je zásada kontradiktornosti trestního řízení a způsob, jakým je v současné době uplatňována.

Práce se skládá z šesti základních kapitol. Po stručném úvodu v první kapitole se kapitola druhá zaměřuje na koncept kontradiktorního trestního řízení v soudobé teorii a představuje možné přístupy k tomu, co kontradiktornost trestního řízení je nebo by měla být. Zároveň se dotýká terminologického problému, který spočívá v překladu anglického výrazu *adversarial proceedings* vyskytujícího se v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva, který pojem kontradiktorního trestního řízení ve smyslu, v jakém je používán v této práci, vyložil. Tento anglický výraz je v originálním znění problematický, neboť může vést k záměně adverzárního trestního řízení typického pro země s angloamerickou právní kulturou a kontradiktorního řízení, které definoval právě Evropský soud pro lidská práva a které může být (a ve skutečnosti je) uplatňováno v rámci trestního řízení jak v zemích s angloamerickou, tak v zemích s kontinentální právní kulturou.

Třetí kapitola je rozdělena do tří podkapitol. První dvě se zabývají vývojem adverzárního a inkvizičního (inkvizičně-obžalovacího) modelu trestního řízení a tím, co tyto dva základní modely trestního řízení mají společného, nebo v čem se naopak liší. Třetí pak shrnuje, proč oba tyto typy trestního řízení mohou být kontradiktorní.

Protože byl princip kontradiktornosti trestního řízení vyvozen z práva osoby, proti níž bylo vzneseno trestní obvinění, na spravedlivý proces zakotveného v článku 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, čtvrtá a pátá kapitola, které jsou těžištěm této práce, jsou zaměřeny především na relevantní judikaturu Evropského soudu pro lidská práva. U jednotlivých práv vyplývajících z Úmluvy je zároveň vždy zmíněna související právní úprava v České republice.

Čtvrtá kapitola, která je rozdělena do tří podkapitol, se konkrétně zaměřuje nejprve na význam Úmluvy, načež přesouvá svoji pozornost k úpravě práva na spravedlivý proces jak v rámci Úmluvy, tak v právním řádu České republiky. Pátá kapitola, která je rovněž členěna do tří podkapitol, se pak věnuje jednotlivým zásadám či právům, které jsou se zásadou kontradiktornosti trestního řízení v těsném sepjatí – jedná se o zásadu rovnosti zbraní, právo obviněného být přítomen soudnímu jednání a právo na kontradiktorní výsledky svědků.

Závěry, ke kterým jsem ve své práci dospěla, jsou shrnuty v poslední, šesté kapitole. Jde především o to, co zásada kontradiktornosti trestního řízení vlastně znamená a jak důležitou pozici v rámci trestního řízení zaujímá. Tato závěrečná kapitola rovněž obsahuje několik návrhů, jak upravit české trestněprocesní předpisy tak, aby lépe naplňovaly požadavky kontradiktorního trestního řízení.